

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

معاونت پژوهش

به نام خدا

مؤثر اخلاق پژوهش

یادری از خداوند جهان و اعتقاد بر این که عالم محضر خداست و به واسطه تأمل بر اعمال انسان به مغرب پس داشت تمام بلند دانش و پژوهش و نظر اجماع جایگاه دانشگاه و اعلامی فرهنگ و تمدن بشری و انجمن و احصای بهشت علمی و صدای دانشگاه آژولاسلامی متهدی کردیم

اصول زیر را در انجام فعالیت های پژوهشی مد نظر قرار داده و از آن تعقی کنیم:

- ۱- اصل برانست: التزام بر برانست جویی از حرکت رفتار غیر مرفه ای و اعلام موضع نسبت به کسانی حوزه علم و پژوهش را به بلندای غیر علمی می آید.
- ۲- اصل رعایت انصاف و امانت: تعهد به ایتنا به از حرکت جانب داری غیر علمی و حفاظت از اموال، تجسرت و منابع در اختیار.
- ۳- اصل ترویج: تعهد به رواج و دانش و اسناد نتایج تحقیقات و انتقال آن به بکاران علمی و دانشجویان به غیر از مواردی که منع قانونی دارد.
- ۴- اصل احترام: تعهد به رعایت حریم با حرمت با در انجام تحقیقات و رعایت جانب تقد و خودداری از حرکت حرمت شکنی.
- ۵- اصل رعایت حقوق: التزام به رعایت کامل حقوق پژوهشگران (انسان، حیوان و نبات) و سایر صاحبان حق.
- ۶- اصل رازداری: تعهد به صیانت از اسرار و اطلاعات محرمانه افراد، سازمانها و کشور و کلیه افراد و نهادهای مرتبط با تحقیق.
- ۷- اصل حقیقت جویی: تلاش در راستای پی جویی حقیقت و وفاداری به آن و دوری از حرکت پنهان سازی حقیقت.
- ۸- اصل مالکیت باوری و معنوی: تعهد به رعایت کامل حقوق باوری و معنوی دانشگاه و کلیه بکاران پژوهش.
- ۹- اصل منافع ملی: تعهد به رعایت مصالح ملی و در نظر داشتن بهر دو مورد کشور و کلیه مراحل پژوهش

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

دانشکده روانشناسی و علوم اجتماعی، گروه تاریخ و فلسفه

پایان نامه برای دریافت درجه کارشناسی ارشد (MA)

گرایش: تاریخ و فلسفه آموزش و پرورش

عنوان:

نقش تربیتی زن و خانواده از دیدگاه اسلام

استاد راهنما:

دکتر حسن ملکی

استاد مشاور:

دکتر شهرزاد شاوردی

پژوهشگر:

مژگان برزو

تابستان ۱۳۹۱

تقدیم

تقدیم به همسر که در طول تحصیل مریاری نمود و فرزندانم که جاودانه ترین وارثان زندگیم هستند و تمامی

افرادی که برای تعلیم و تربیت اسلامی کودکان و نوجوانان می کوشند.

تقدیر

باسپاس از بهدلی، همراهی و همگامی استاید فریخته و فرزانه جناب آقای دکتر حسن ملکی و خانم دکتر شهرزاد

شاوردی که با نکته های دل آویز و سخنان ارزشمند خود صمیمی سخن را علم پرور نموده و بهمنواره را احکشیای

نگارنده در ادامه ام و اکمال پایید ان نامه به ————— داده اند. ر.

تعهد نامه اصالت پایان نامه کارشناسی ارشد

اینجانب مژگان برزو دانش آموخته مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته به شماره دانشجویی ۸۸۰۶۴۹۸۲۸۰۰ در رشته علوم تربیتی-تاریخ و فلسفه تعلیم و تربیتی که در تاریخ ۹۱/۶/۲۱ از پایان نامه خود تحت عنوان: نقش تربیتی زن و خانواده از دیدگاه اسلام با

کسب نمره ۱۹/۲۵ و درجه عالی دفاع نموده ام بدینوسیله متعهد می شوم :

۱- این پایان نامه حاصل تحقیق و پژوهش انجام شده توسط اینجانب بوده و در موارد که دستاوردهای علمی و پژوهشیدیدگران (اعم از پایان نامه، کتاب، مقاله و...) استفاده نموده ام، مطابق ضوابط و رویه های موجود نام منبع مورد استفاده و سایر مشخصات آن را در فهرست ذکر و درج کرده ام .

۲- این پایان نامه قبلاً برای دریافت هیچ مدرک تحصیلی (هم سطح، پایین تر یا بالاتر) در سایر دانشگاه و موسسا آموزش عالی ارائه نشده است .

۳- چنانچه بعد از فراغت از تحصیل، قصد استفاده و هر گونه بهره برداری اعم از چاپ کتاب، ثبت اختراع و... از این پایان نامه داشته باشم ، از حوزه معاونت پژوهشی واحد مجوزهای مربوطه را اخذ نمایم .

۴- چنانچه در هر مقطع زمانی خلاف موارد فوق ثابت شود، عواقب ناشی از آن را بپذیرم و واحد دانشگاهی مجز است با اینجانب مطابق ضوابط و مقررات رفتار نموده و در صورت ابطال مدرک تحصیلی ام هیچگونه ادعایی نخواهم داشت .

نام و نام خانوادگی :

تاریخ و امضاء

بسمه تعالی

در تاریخ: ۹۱/۶/۲۱

دانشجوی کارشناسی ارشد آقای /خانم **مژگان برزو** از پایان نامه خود دفاع نموده و با نمره

۱۹/۲۵ بحروف **نوزده و بیست و پنج** و با درجه عالی مورد تصویب قرار گرفت .

امضاء استاد راهنما

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول : کلیات پژوهش	
۱-۱ مقدمه.....	۲
۲-۱ بیان مسأله.....	۳
۳-۱ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن.....	۴
۱-۳-۱ اهمیت نظری.....	۴
۲-۳-۱ اهمیت کاربردی.....	۵
۴-۱ اهداف تحقیق.....	۵
۱-۴-۱ هدف کلی	۵
۲-۴-۱ اهداف فرعی.....	۵
۵-۱ سؤالات تحقیق.....	۵
۱-۵-۱ سوال اصلی.....	۵
۲-۵-۱ سؤالات فرعی.....	۵
۶-۱ تعریف مفاهیم و واژگان تحقیق.....	۶
فصل دوم : ادبیات و پیشینه پژوهش	
۱-۲ مقدمه.....	۹
بخش اول : انسان	
۲-۲ شناخت انسان.....	۱۱
۱-۲-۲ بررسی لغوی و اصطلاحی کلمه انسان.....	۱۱
۳-۲ قرآن و هدف از خلقت انسان.....	۱۲
۱-۳-۲ عبادت هدف خلقت.....	۱۲
۲-۳-۲ معرفت یا معارفه.....	۱۴
۳-۳-۲ خلافت.....	۱۶

- ۱۷.....۴-۳-۲ آزمایش
- ۱۹.....۵-۳-۲ رحمت
- ۲۲.....۴-۲ ماهیت انسان از دیدگاه های مختلف
- ۲۳.....۱-۴-۲ دیدگاه فلسفی
- ۲۵.....۲-۴-۲ دیدگاه روانشناسی
- ۲۵.....۱-۲-۴-۲ ماهیت انسان از نظر فروید
- ۲۵.....۲-۲-۴-۲ ماهیت انسان از نظر یونگ
- ۲۷.....۳-۲-۴-۲ ماهیت انسان از نگاه آدلر
- ۲۸.....۳-۴-۲ دیدگاه اسلام
- ۲۸.....۱-۳-۴-۲ ماهیت انسان در جهان بینی اسلام
- ۳۰.....۵-۲ امتیازات انسان در قرآن کریم
- ۳۰.....۱-۵-۲ انسان جانشین خداوند است
- ۳۱.....۲-۵-۲ انسان مسجود فرشتگان است
- ۳۱.....۳-۵-۲ ظرفیت علمی انسان بسیار وسیع و گسترده است
- ۳۲.....۴-۵-۲ انسان جانشین گذشتگان و دارای مقام رفیعی است
- ۳۳.....۵-۵-۲ انسان فطرتی خداشناس داشته و در عمق جاننش به خدای خویش آگاهی دارد
- ۳۴.....۶-۵-۲ انسان دارای روح خدایی است
- ۳۴.....۷-۵-۲ انسان ترکیبی از طبیعت و ماوراء طبیعت از ماده و معنی و از جسم و جان است
- ۳۶.....۸-۵-۲ آفرینش انسان بر حسب تصادف نبوده است و او موجودی انتخاب شده است
- ۳۶.....۹-۵-۲ انسان دارای کرامت و شرافت ذاتی است
- ۳۷.....۱۰-۵-۲ انسان دارای وجدان اخلاقی است
- ۳۸.....۱۱-۵-۲ تمام آنچه در آسمان و زمین است مسخر و رام انسان است
- ۳۹.....۱۲-۵-۲ مقصد نهایی انسان تنها نیل به مسائل مادی نیست او برای اهداف متعالی باید حرکت کند
- ۴۰.....۶-۲ چند بعدی بودن انسان

۴۲	۷-۲ ابعاد انسان از نظر قرآن.....
۴۲	۱-۷-۲ نفس.....
۴۲	۱-۱-۷-۲ روح.....
۴۳	۲-۱-۷-۲ ذات و شخص مانند.....
۴۴	۳-۱-۷-۲ تمایلات نفسانی و خواهش های وجود انسان.....
۴۵	۴-۱-۷-۲ وجدان انسان مانند.....
۴۶	۵-۱-۷-۲ قلوب و باطن.....
۴۶	۶-۱-۷-۲ بشر یا انسان اولیه.....
۴۷	۲-۷-۲ روح.....
۴۷	۱-۲-۷-۲ فرشته.....
۴۸	۲-۲-۷-۲ شریعت و دین.....
۴۸	۳-۲-۷-۲ فرشته ویژه.....
۵۰	۴-۲-۷-۲ روح مستقل مانند.....
۵۱	۳-۷-۲ عقل در قرآن مجید.....
۵۴	۴-۷-۲ قلب در قرآن مجید.....
۵۶	۸-۲ اهمیت و ضرورت شناخت ابعاد.....
۵۶	۹-۲ دامنه رشد انسان.....
۵۹	۱۰-۲ انسان کامل از دیدگاه اسلام.....
۶۴	۱۱-۲ نتیجه در مورد انسان.....
	بخش دوم : زن و خانواده
۶۶	۱۲-۲ تعریف زن در اسلام.....
۶۷	۱۳-۲ نقش اجتماعی و سیاسی زن در اسلام.....
۶۹	۱۴-۲ زنان و نهضت فمینیسم.....
۷۱	۱۵-۲ خانواده.....

۱۶-۲ انواع خانواده..... ۷۲

۱۷-۲ ویژگی های اساسی خانواده..... ۷۳

۱۸-۲ کارکردهای اساسی خانواده..... ۷۳

بخش سوم : تربیت

۱۹-۲ مفهوم تربیت..... ۷۸

۲۰-۲ اهمیت تربیت..... ۸۰

۲۱-۲ کاربرد تربیت..... ۸۲

۲۲-۲ هدف تربیت..... ۸۳

۲۳-۲ تربیت متناسب با زمان..... ۸۵

بخش چهارم : پیشینه تحقیق

۲۴-۲ پیشینه تحقیق..... ۸۸

۱-۲۴ تحقیقات انجام گرفته داخل کشور..... ۸۸

۲-۲۴ پژوهش های انجام گرفته در خارج از کشور..... ۹۸

فصل سوم :

۱-۳ مقدمه..... ۱۰۳

۲-۳ روش تحقیق..... ۱۰۳

۳-۳ جامعه و نمونه موردنظر..... ۱۰۴

۴-۳ ابزار پژوهش..... ۱۰۴

۵-۳ روش گردآوری اطلاعات..... ۱۰۴

۶-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها..... ۱۰۵

فصل چهارم :

۱-۴ مقدمه..... ۱۰۷

۲-۴ سؤال ۱ ارزش و مقام زن در اندیشه اسلامی چیست؟..... ۱۰۸

۳-۴ ارزش و مقام زن در قرآن چیست؟..... ۱۰۸

- ۱۰۸.....۱-۱-۲-۴ برابری در اصل و ریشه.
- ۱۱۳.....۲-۱-۲-۴ برابری در نظام ارزش.
- ۱۱۷.....۳-۱-۲-۴ برابری در قابلیت کمال یابی.
- ۱۲۴.....۴-۱-۲-۴ برابری در حقوق انسانی.
- ۱۲۶.....۲-۲-۴ ارزش و مقام زن در روایات کدام است؟
- ۱۳۷.....۳-۴ جدول پاسخ یک.....
- ۱۳۹.....۴-۴ ارزش و مقام نقش مادری در اندیشه اسلامی کدام است؟
- ۱۳۹.....۱-۴-۴ ارزش و مقام نقش مادری در قرآن و روایات.
- ۱۵۰.....۲-۴-۴ نقش تربیتی مادر در قرآن و روایات کدام است؟
- ۱۶۰.....۱-۲-۴-۴ ضرورت تربیت زن برای مادری.
- ۱۶۴.....۳-۴-۴ جدول پاسخ دو.....
- ۱۶۷.....۴-۵ سؤال ۳ ارزش و جایگاه خانواده در اسلام چیست؟
- ۱۶۷.....۴-۵-۱ ارزش و جایگاه خانواده در اسلام چیست؟
- ۱۶۷.....۴-۵-۱-۱ ضرورت ازدواج.....
- ۱۷۴.....۴-۵-۱-۲ اهداف ازدواج در جهان بینی اسلام.....
- ۱۷۸.....۴-۵-۲ خانواده و نقش تربیتی آن.....
- ۱۸۵.....۴-۵-۲-۱ اهمیت و جایگاه خانواده در اسلام.....
- ۱۹۴.....۴-۶ جدول پاسخ سؤال ۳.....
- ۱۹۷.....۴-۷ نقش و تأثیر خانواده در تربیت کودک قبل از تولد کدام است؟
- ۲۰۶.....۴-۸ جدول پاسخ سؤال ۴.....
- ۲۰۷.....۴-۸ سؤال ۵- نقش و تأثیر خانواده در تربیت کودک پس از تولد کودک است؟
- ۲۰۷.....۴-۹-۲ تا ۹-۲ سالگی.....
- ۲۰۷.....۴-۹-۱-۱ خواندن اذان و اقامه.....
- ۲۰۹.....۴-۹-۱-۲ نام گذاری.....

- ۲۱۵..... ۳-۱-۹-۴ تراشیدن موی سر.....
- ۲۱۵..... ۴-۱-۹-۴ غسل.....
- ۲۱۶..... ۵-۱-۹-۴ عقیقه.....
- ۲۱۷..... ۶-۱-۹-۴ ختنه کردن.....
- ۲۱۸..... ۷-۱-۹-۴ شیر مادر و مدت شیرخوارگی.....
- ۲۲۰..... ۸-۱-۹-۴ اهمیت شیر مادر در رشد شخصیت.....
- ۲۲۲..... ۹-۱-۹-۴ شرایط دایه.....
- ۲۲۲..... ۱۰-۱-۹-۴ اهمیت شیر مادر در روایات.....
- ۲۲۳..... ۱۱-۱-۹-۴ رابطه والدین با نوزاد.....
- ۲۲۴..... ۱۲-۱-۹-۴ ترحم و محبت به کودک.....
- ۲۲۵..... ۲-۲-۹-۴ تا ۷ سالگی.....
- ۲۲۶..... ۱-۲-۹-۴ بهترین دوره الگوبرداری.....
- ۲۲۷..... ۲-۲-۹-۴ دوران پرسش و کنجکاوی.....
- ۲۳۰..... ۳-۲-۹-۴ رفتارهای مناسب با کودک.....
- ۲۳۳..... ۴-۲-۹-۴ مسرور کردن کودک.....
- ۲۳۴..... ۵-۲-۹-۴ بوسیدن کودک.....
- ۲۳۴..... ۶-۲-۹-۴ وفای به عهد.....
- ۲۳۵..... ۷-۲-۹-۴ رفتار کودکان با کودک.....
- ۲۳۵..... ۸-۲-۹-۴ آشنا کردن فرزند با سختی ها.....
- ۲۳۷..... ۹-۲-۹-۴ تغذیه.....
- ۲۳۹..... ۱۰-۲-۹-۴ پوشاک.....
- ۲۴۰..... ۱۱-۲-۹-۴ بهداشت و نظافت.....
- ۲۴۲..... ۱۲-۲-۹-۴ بازی.....
- ۲۴۴..... ۱۳-۲-۹-۴ تربیت جنسی.....

۲۴۵.....	۱۴-۲-۹-۴ تربیت مذهبی.....
۲۴۶.....	۱۵-۲-۹-۴ آماده کردن طفل برای ورود به مدرسه.....
۲۴۶.....	۳-۹-۴ از ۷ تا ۱۲ سالگی.....
۲۴۶.....	۱-۳-۹-۴ مهیا شدن کودک برای دوران اطاعت.....
۲۴۷.....	۲-۳-۹-۴ آرامش روحی و روانی کودک در دوران اطاعت.....
۲۴۸.....	۳-۳-۹-۴ ایجاد روحیه اعتماد به نفس و پرورش شخصیت مستقل.....
۲۴۹.....	۴-۳-۹-۴ تربیت مذهبی.....
۲۵۰.....	۵-۳-۹-۴ تربیت عقلی.....
۲۵۲.....	۶-۳-۹-۴ تربیت اخلاقی.....
۲۵۲.....	۷-۳-۹-۴ تربیت جنسی.....
۲۵۳.....	۸-۳-۹-۴ تربیت اجتماعی.....
۲۵۵.....	۹-۳-۹-۴ وظایف والدین در امر تحصیل فرزند.....
۲۵۷.....	۱۰-۴ جدول پاسخ سؤال ۵.....
۲۶۱.....	۱۱-۴ سؤال ۶ خانواده با چه روش هایی می تواند برای تربیت همه جانبه فرزند مبادرت کند؟.....
۲۶۴.....	۱-۱۱-۴ پویایی روش های تربیتی اسلام.....
۲۶۵.....	۲-۱۱-۴ بخش اول : روش های شش سال اول.....
۲۶۵.....	۱-۲-۱۱-۴ روش القا و تلقین به نفس.....
۲۶۶.....	۲-۲-۱۱-۴ روش های تربیتی زمینه سازی تغییر موقعیت و الگویی.....
۲۶۷.....	۱-۲-۲-۱۱-۴ تربیت به وسیله روش الگویی.....
۲۶۸.....	۲-۲-۲-۱۱-۴ هماهنگی بین قول و عمل الگو.....
۲۷۰.....	۳-۲-۲-۱۱-۴ عنایت و توصیه اسلام به مسئله الگو.....
۲۷۲.....	۳-۲-۱۱-۴ روش عبرت و تجربه.....
۲۷۳.....	۱-۳-۲-۱۱-۴ اهمیت و تعقل و تجربه در احادیث و روایات اسلامی.....
۲۷۶.....	۲-۳-۲-۱۱-۴ نکاتی مهم در زمینه کسب تجربه.....

۲۷۶.....	۴-۲-۱۱-۴ روش آراستن ظاهر و تزئین کلام.....
۲۷۷.....	۴-۲-۱۱-۵ روش تکریم کودک.....
۲۷۹.....	۴-۲-۱۱-۵-۱ اسلام و تکریم کودک.....
۲۸۰.....	۴-۲-۱۱-۵-۲ وسایل تکریم کودک.....
۲۸۱.....	۴-۲-۱۱-۶ تبشیر و نذیر.....
۲۸۴.....	۴-۲-۱۱-۶-۱ نقش و فایده تشویق.....
۲۸۴.....	۴-۲-۱۱-۶-۲ نمونه هایی از تشویق در قرآن کریم.....
۲۸۷.....	۴-۲-۱۱-۶-۳ صورت های تشویق.....
۲۸۷.....	۴-۲-۱۱-۶-۴ میزان و حد پاداش.....
۲۹۰.....	۴-۲-۱۱-۷ روش محبت.....
۲۹۴.....	۴-۲-۱۱-۸ روش بیان قهر.....
۲۹۴.....	۴-۲-۱۱-۹ روش عطا و حرمان.....
۲۹۷.....	۴-۱۱-۳ دوره ی دبستان.....
۲۹۷.....	۴-۱۱-۳-۱ روش مواجهه با نتایج اعمال.....
۳۰۱.....	۴-۱۱-۳-۲ روش مرحله ای نمودن تکالیف.....
۳۰۱.....	۴-۱۱-۳-۳ روش تجدیدنظر در تکالیف.....
۳۰۲.....	۴-۱۱-۳-۴ روش تربیت به وسیله ی دوست.....
۳۰۴.....	۴-۱۱-۳-۵ روش تربیت به وسیله عادت.....
۳۰۸.....	۴-۱۱-۳-۶ روش تربیت به وسیله موعظه و نصیحت.....
۳۰۹.....	۴-۱۱-۳-۶-۱ روش های قرآن در پند و اندرز.....
۳۱۷.....	۴-۱۱-۳-۷ روش تربیت با بیان مصالح و مفاسد.....
۳۱۸.....	۴-۱۱-۳-۸ روش تربیت با مراقبت و مواظبت.....
۳۲۲.....	۴-۱۲ جدول پاسخ سؤال ۶.....

فصل پنجم : نتیجه گیری و محدودیت ها و پیشنهادها

۳۲۷	۱-۵ مقدمه.....
۳۲۸	۲-۵ یافته های پژوهش.....
۳۲۸	۱-۲-۵ نتیجه گیری از سؤال ۱.....
۳۳۸	۲-۲-۵ نتیجه گیری از سؤال ۲.....
۳۴۴	۳-۲-۵ نتیجه گیری از سؤال ۳.....
۳۴۷	۴-۲-۵ نتیجه گیری از سؤال ۴.....
۳۵۱	۵-۲-۵ نتیجه گیری از سؤال ۵.....
۳۵۱	۱-۵-۲-۵ تولد تا ۲ سالگی.....
۳۵۲	۲-۵-۲-۵ ۲ تا ۷ سالگی.....
۳۵۴	۳-۵-۲-۵ ۷ تا ۱۲ سالگی.....
۳۵۹	۶-۲-۵ نتیجه گیری از سؤال ۶.....
۳۵۹	۱-۶-۲-۵ روش های شش سال اول.....
۳۶۰	۲-۶-۲-۵ روش های دوره دبستان.....
۳۶۵	۳-۵ محدودیت های پژوهش.....
۳۶۶	۱-۳-۵ محدودیت های در اختیار پژوهشگر.....
۳۶۶	۲-۳-۵ محدودیت های خارج از اختیار پژوهشگر.....
۳۶۷	۴-۵ پیشنهادات.....
۳۶۷	۱-۴-۵ پیشنهاد های کاربردی.....
۳۶۸	۲-۴-۵ پیشنهاد های پژوهش.....
۳۶۹	فهرست منابع.....

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱ مقدمه

حمد و سپاس خداوند و درود بی پایان بر بزرگترین مربی بشریت و آل پاکش که متمم و مکمل او هستند.

اسلام برای تعلیم و رشد انسان ها، برنامه هایی کامل و دقیق دارد که با پیروی از آنها می توان مشعلی در تمام دوره های زندگی برای تربیت کودکان فراهم نمود.

هدف ساختن انسانی است که به لحاظ ایمان و اخلاق و علم و تن و روان قوی باشد تا به سربلندی و سعادت برسد.

رسیدن به این هدف، از راه تربیت، امکان پذیر است باید فرد را، خانواده را، جامعه را تربیت کرد تا مدینه فاضله بوجود آید.

از راه تربیت کودک می توان به اهداف والای تربیتی رسید.

پایه های اصلی شخصیت انسان بالغ به چگونگی دوران کودکی بستگی دارد: در این دوره است که رفتار کودک بویژه رفتار عاطفی و اجتماعی در اثر ارتباط با والدین و اطرافیان تکوین می یابد.

شخص بیشتر عادات دوران زندگی را در دوران طفولیت کسب کرده و تقریباً در این مرحله است که کیفیت سازگاری با محیط را در طول زندگی خویش فرا می گیرد لذا تمام مکاتب فکری در مورد اینکه دوران شیرخوارگی و کودکی دارای اهمیت برتر در تعیین و شکل دادن رفتار و رشد منش آینده می باشد، توافق دارند. اهمیت دوران کودکی سبب شده است که همه مکاتب از بدو ظهورشان به

عنوان مساله اصلی متوجه آن شوند و هم چنین روان شناسی کودک به پرسروصداترین قسمت های روان شناسی کشانده شده است.

تربیت فرزندان مهمترین وظیفه پدر و مادر است. انجام درست این مسئولیت مورد سفارش عقل و شرع است. در این میان نقش مادر از اهمیت بسیاری برخوردار است زیرا کودک بیشتر زمان خود را با مادر سپری می کند.

و باید بدانیم که برای تربیت صحیح چند گام برداریم. ابتدا به علم و آگاهی در این زمینه نیاز داریم. سپس آن را به مرحله مهارت برسانیم و بدانیم که تربیت یک هنر است و پدران و مادران افرادی هستند که این مسئولیت بزرگ بر گردن آنهاست.

۲-۱ بیان مسئله

خانواده نهاد مقدسی است که برای پاسخ گویی به نیازهای مختلف و با کارکردهای گوناگون در جامعه بشری پدید آمده است. به دلیل ضرورت وجود این نهاد، در طول تاریخ همیشه وجود داشته و موجبات بقای نسل و استمرار فرهنگ و حیات اجتماعی انسان ها را فراهم ساخته است. در اندیشه اسلامی، نهاد مقدس خانواده دارای جایگاه رفیعی است به گونه ای که از آن در قرآن کریم به عنوان آیه (نشانه) الهی نام برده شده است. همه ی انسان های تاثیرگذار تاریخ نوعا در درون یک خانواده و تاثیرپذیری از شخصیت پدر و مادر پرورش پیدا کرده اند. بدون تردید زیربنای منش و روش افراد در خانواده پایه گذاری می شود و به وسیله نقش اخلاقی و تربیتی پدر و مادر است که نخستین دلالت های تربیتی و رفتارهای انسان در وجود کودکان و نوجوانان نهادینه می شود. براین اساس جایگاه و نقش این نهاد مقدس در شکل گیری شاکله کودکان، پژوهشگر را بر آن داشت که راجع به نقش تربیتی زن و خانواده به تحقیق بپردازد. نکته بسیار ظریف و اساسی آن است که ضمن اثر تربیتی خانواده به عنوان یک کل در هدایت و تربیت فرزندان، هر یک از دو رکن تربیت یعنی پدر و مادر نقش و اثر

خاصی روی فرزند دارند. یک زن عاقل و آگاه در نقش مادر می تواند جهت گیری عمیق و بسیار مثبت در وجود فرزندان باقی بگذارد.

به نحوی که تا پایان عمر در وجود آنان پایدار بماند. بنابراین پژوهشگر در این پژوهش به دنبال پاسخ به این سوال است که: خانواده و زن از دیدگاه اسلام چه تاثیر تربیتی روی فرزند دارد؟

۱-۳ اهمیت موضوع تحقیق و انگیزه انتخاب آن

۱-۳-۱ اهمیت نظری:

در منابع گوناگون تربیتی، روش های مختلفی برای تربیت فرزند توسط خانواده ارائه شده است. طبیعی است که هر روش با هر هدف تربیتی متناسب نیست. برای تربیت دینی کودکان دست یابی به روش های تربیتی دین مبین اسلام و نقش تربیتی زن و خانواده در این خصوص یکی از مسائل مهم و کلیدی تعلیم و تربیت فرزندان این مرزوبوم را تشکیل می دهد. این تحقیق در خصوص نقش تربیتی زن و خانواده در تربیت کودکان از منظر اسلام اطلاعات و دانشی را به دانش های موجود خواهد افزود. شک نیست که زنان عفیفه و مومنه سازندگان نسل حال و آینده و رشدیابنده و رشد دهنده اند.

نقش آنان در اثربخشی بر روی فرزندان از مردان بیشتر است. لذا پرداختن به این موضوع ضمن هوشیاری و بیداری بیشتر برای زنان و بانوان جامعه در انجام رسالت عظیمی که بر دوش دارند. تلاشی است برای یافتن یک دیدگاه جامع درباره ارزش و مقام زن و روشن ساختن اهمیت تاثیرات وجودی او در خانواده.

این پژوهش تلاش خواهد کرد بینش های دینی در خانواده و رعایت توصیه های اخلاقی و آموزه های رفتاری اسلام که باعث رشد و کارائی مطلوب در خانواده ها می شود و از اصول حاکم بر روابط خانوادگی باشد، را ارائه دهد.